The page features a decorative graphic consisting of several overlapping blue circles of varying sizes and shades, arranged in a diagonal line from the top right towards the bottom right. Thin blue lines intersect these circles, creating a geometric pattern. The largest circle is at the top right, a smaller one is in the middle, and a very large one is at the bottom right, partially cut off by the edge of the page.

OBLICI, OBRASCI I UČESTALOST NASILJA U SREDNJIM ŠKOLAMA U CRNOJ GORI

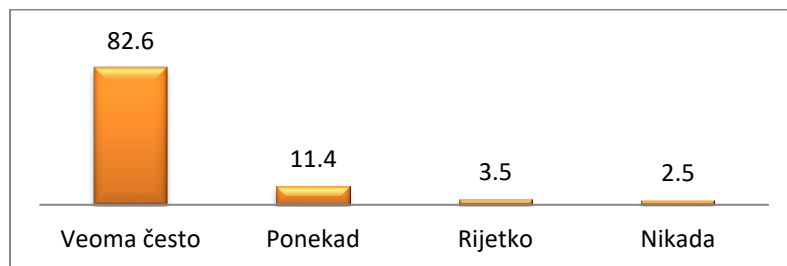
Istraživanje stavova srednjoškolaca

Prof. dr Miloš Bešić
Novembar 2018.

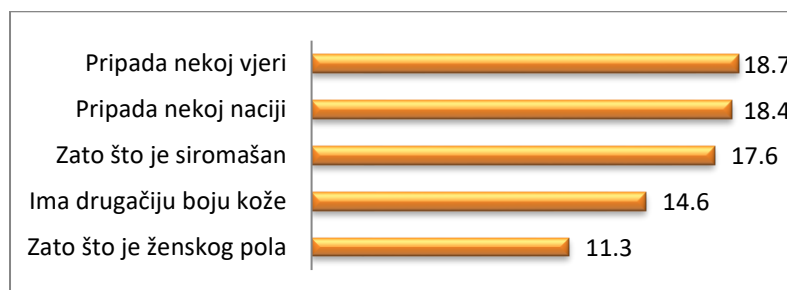
- Nasilje u srednjim školama je veoma učestalo. Ovo posebno važi za verbalno nasilje koje podrazumijeva psovanje i korišćenje pogrdnih riječi;
- Poseban problem predstavlja činjenica da se verbalno nasilje najčešće izražava po vjerskoj i nacionalnoj osnovi, što je veoma osjetljivo u višenacionalnoj i multikonfesionalnoj Crnoj Gori;
- Posebno zabrinjava veoma visok nivo verbalnog nasilja prema Romima, a ovo zato što se ovim nasiljem pojačavaju mehanizmi ukupne deprivacije Roma, a otežavaju mehanizmi njihove inkluzije, imajući u vidu da su u ovom uzrastu pojedinci veoma osjetljivi. Osim toga, 'drop out rate' romske djece je tradicionalno visok, a verbalno nasilje prema Romima u školama može biti jedan od faktora;
- Jedan od oblika nasilja jeste i izbjegavanje pripadnika neke grupe. Ovaj oblik nasilja je učestao i dešava se u najvećoj mjeri usljed razlika u mišljenju, stavovima i ponašanju.

Koji su to najučestaliji oblici nasilnog ponašanja?

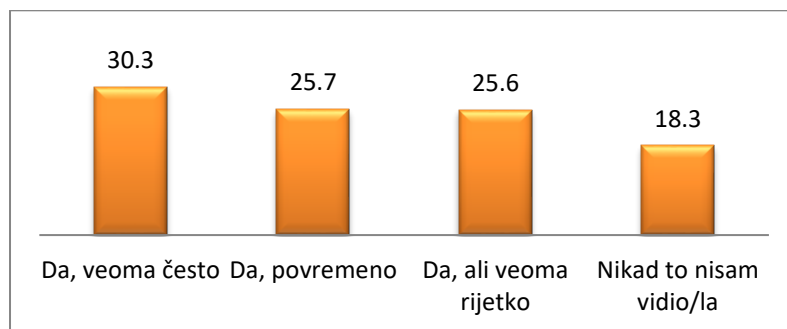
Grafikon 1 Verbalno nasilje

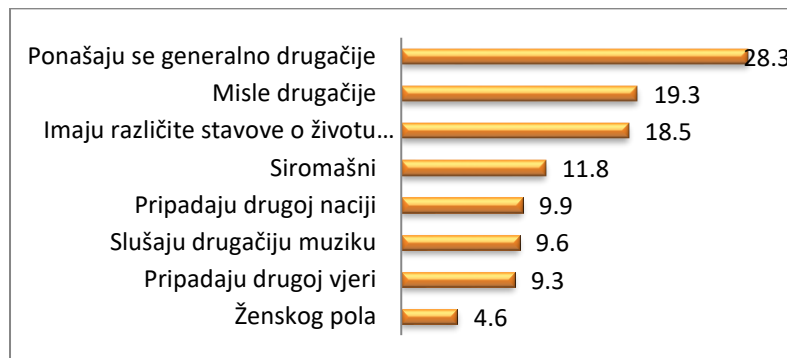
Grafikon 2 Verbalno nasilje po kriterijumima

Grafikon 3 Verbalno nasilje prema Romima

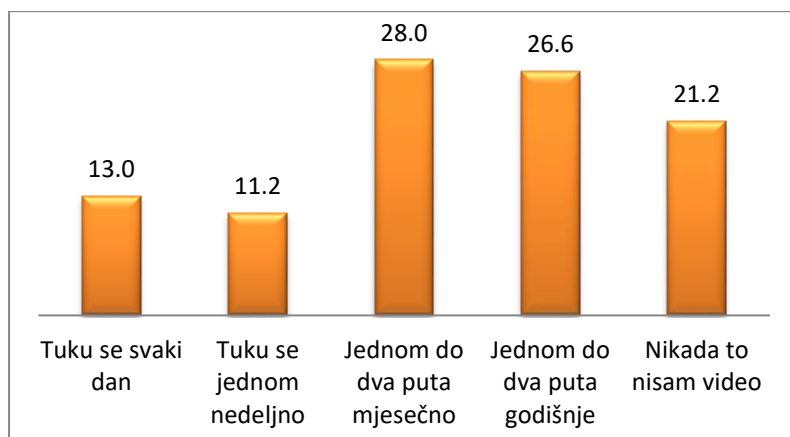

Grafikon 4 Izbjegavanje pripadnika navedenih grupa

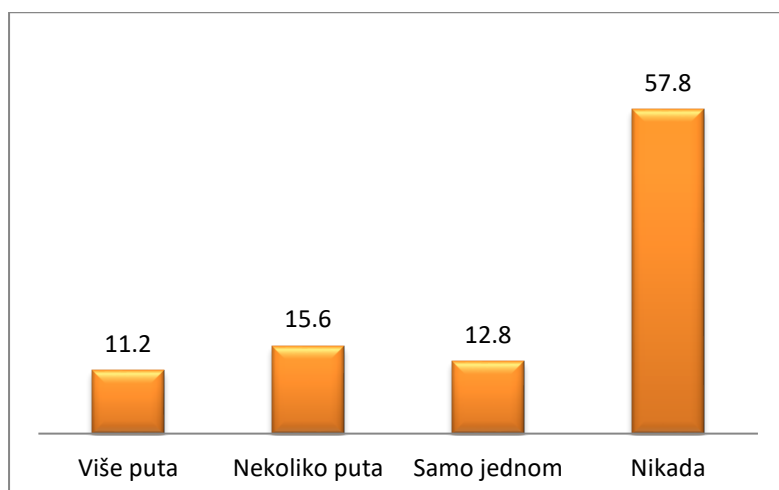

Kakva su lična iskustva kada je riječ o nasilju?

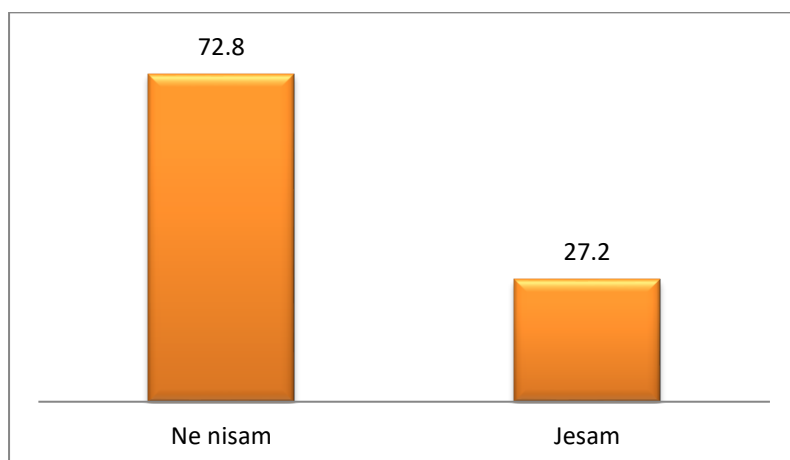
Grafikon 5 Učestalost fizičkog nasilja

Grafikon 6 Koliko često su lično učestvovali u tuči

Grafikon 7 Da li su bili žrtve verbalnog nasilja

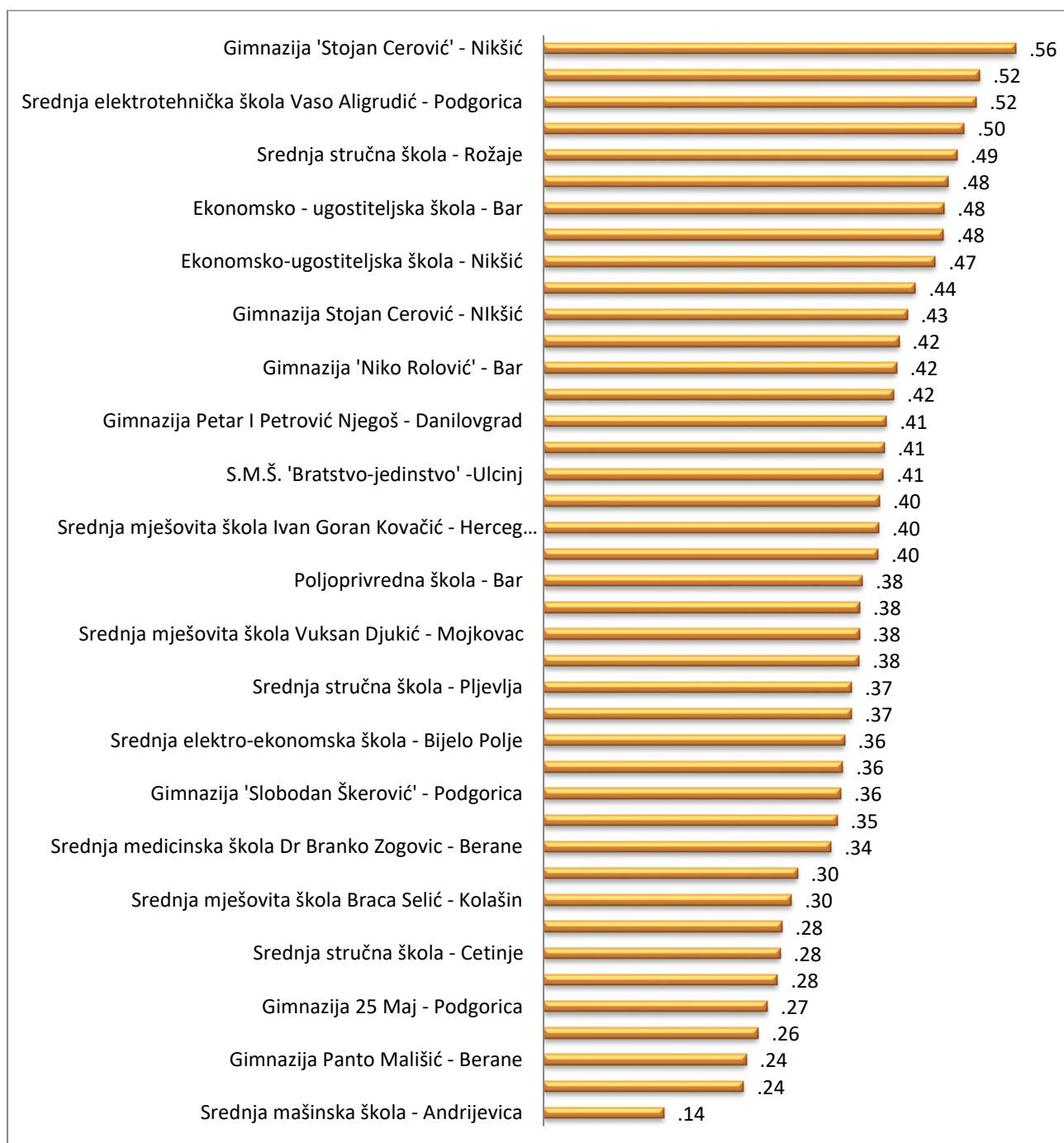

- Najveći problem, svakako, jeste fizičko nasilje koje je prilično učestalo;
- Razlozi usljed kojih se dešavaju tuče su različiti, ali najčešće su to: sitni i besmisleni razlozi, alkohol, razlike u mišljenju i stavovima, psovke i vrijedjanje, ego problemi (dokazivanje), ljubomora, muško-ženski odnosi, te nacionalni i vjerski povodi;
- Osim činjenice da srednjoškolci nerijetko svjedoče tučama, samo su nerijetko i učesnici u tim tučama;
- Srednjoškolci su u nemalom broju prijavili da su često bili žrtve verbalnog nasilja.

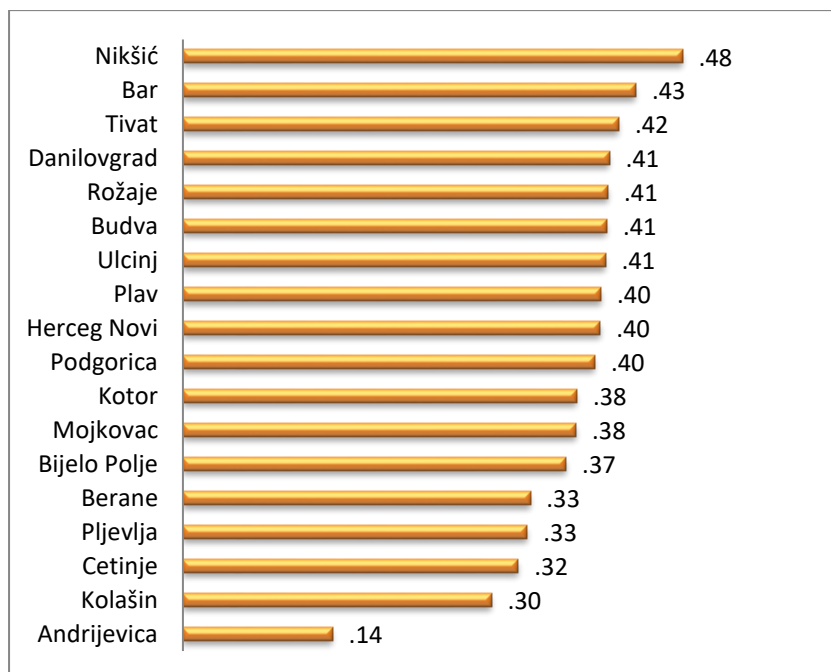
Analitički pokazatelji i korelati nasilja

Učestalost nasilja, mjereno sintetičkim skorom koji uključuje sve indikatore, se veoma razlikuje kada se uporede sve škole u Crnoj Gori. Jednostavno, u nekim školama i sredinama se to dešava mnogo češće nego u drugim.

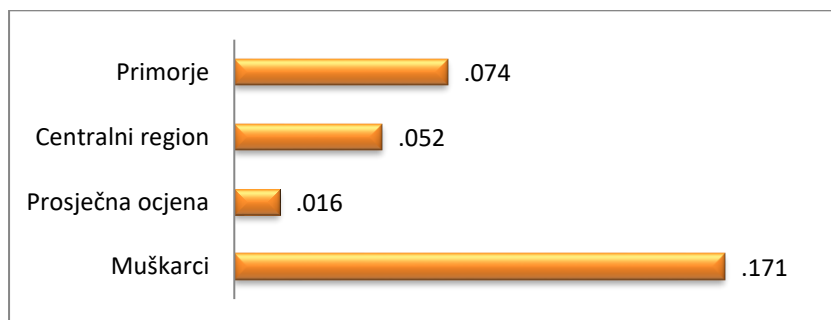
Grafikon 8 Učestalost nasilja u svim školama (sintetički skor od 0 do 1)

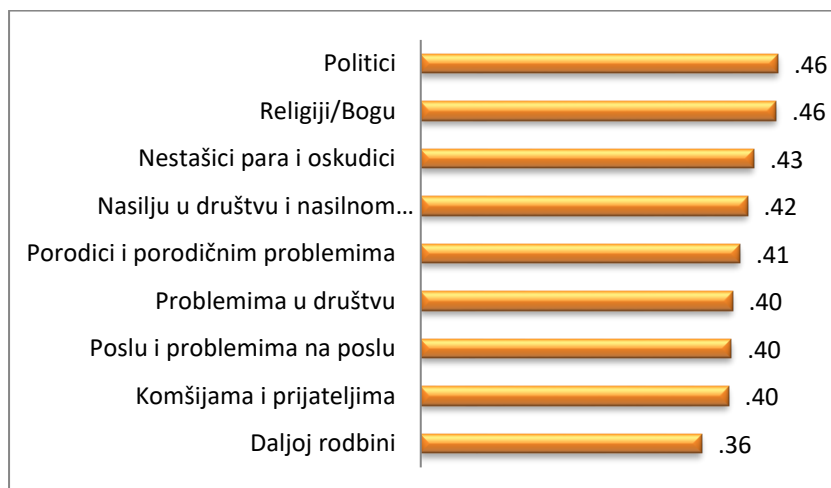
Grafikon 9 Učestalost nasilja u svim opštinama (sintetički skor od 0 do 1)

Grafikon 10 Socio-demografski faktori nasilja

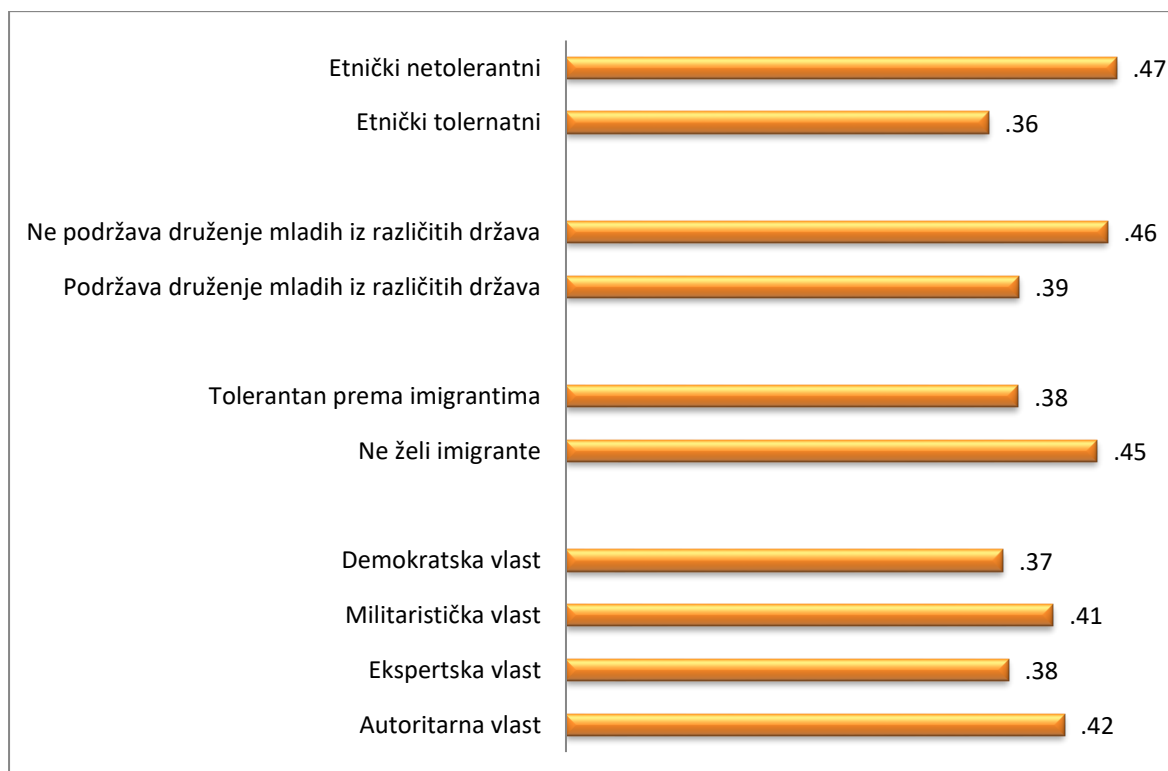
Grafikon 11 Teme o kojima se u porodici razgovara i nasilno ponašanje

- Postoje izražene razlike u stepenu nasilja kod srednjoškolaca kada se uporede opštine, a Nikšić u ovom pogledu prednjači;
- Muškarci značajno češće učestvuju u nasilju. U centralnom regionu, a naročito na primorju, nasilje je izraženije u odnosu na sjever. Đaci koji imaju lošije ocjene češće učestvuju u nasilju;
- Efekat porodične socializacije nije naročito izražen, posebno usljed činjenice da obrazovanje roditelja nije naročito povezano sa nasilnim ponašanjem. Ipak, utvrdili smo određene razlike, a ključna je da se srednjoškolci u čijim se porodicama češće razgovara o religiji i politici češće nasilno ponašaju.

Na osnovu analize efekta svih vrijednosnih i političkih korelata utvrdili smo da je etnička netolerancija jedan od ključnih faktora nasilnog ponašanja, a ovo se može potvrditi i po odnosu prema imigrantima. Nespremnost na internacionalnu komunikaciju i saradnji između srednjoškolaca je, takođe, prateći indikator koji ukazuje da su klaustrofobija i etnička netolerancija ključni faktori nasilnog ponašanja. Konačno, utvrdili smo da je i politička socijalizacija faktor nasilnog ponašanja, tačnije, oni koji preferiraju militaristički i autoritarni tip političke kulture su skloniji nasilnom ponašanju u odnosu na one koji preferiraju demokratske vrijednosti.

Grafikon 12 Vrijednosni i politički korelati nasilnog ponašanja

Na kraju, utvrdili smo da se profesori i škole u različitom stepenu zalažu i bore protiv nasilja u školama

Grafikon 13 Škola i profesori čine apsolutno sve što mogu da spriječe nasilje %

